

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2022 m. rugpjūčio 18 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Virgilijaus Grabinsko (kolegijos pirmininkas), Gedimino Sagačio ir Jūratės Varanaukaitės, susipažinusi su 2022 m. rugpjūčio 5 d. paduotu **atsakovų G. T. ir R. M.** kasaciniu skundu dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. gegužės 10 d. nutarties peržiūrėjimo,

n u s t a t ė:

Atsakovai G. T. ir R. M. padavė kasacinį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. gegužės 10 d. nutarties peržiūrėjimo kasacine tvarka civilinėje byloje pagal ieškovų Jono A. J. ir M. R. ieškinį atsakovams R. M. ir G. T. dėl servituto nustatymo, tretieji asmenys Valstybinė miškų tarnyba, Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Vilniaus rajono skyrius. Atsakovai kasaciniu skundu prašo panaikinti Vilniaus apygardos teismo 2022 m. gegužės 10 d. nutartį ir Vilniaus miesto apylinkės teismo 2022 m. sausio 20 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – ieškinį atmesti arba (alternatyviai) panaikinti Vilniaus apygardos teismo 2022 m. gegužės 10 d. nutartį ir Vilniaus miesto apylinkės teismo 2022 m. sausio 20 d. sprendimą ir grąžinti bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

Kasacinis skundas grindžiamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir **CPK**) 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš **CPK** 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (**CPK** 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyto kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (**CPK** 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, **CPK** 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, kad kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet ypatingais teisės klausimais, siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tik tuo atveju, jeigu jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, numatytas **CPK** 346 straipsnyje, bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą (**CPK** 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas **CPK** 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialinės ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas yra toks svarbus, kad turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, o taip pat, kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas **CPK 346 straipsnio** 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kuri faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Atsakovai kasaciniame skunde nurodo, kad bylą išnagrinėję teismai viešpataujančiu daiktu, dėl kurio nustatomas servitutas, laikė neegzistuojantį daiktą – buvusį žemės sklypą Nr. 339, be to, ignoravo Nekilnojamojo turto registre registruojamam servitutui keliamus bei jį apibrėžiančius reikalavimus. Nagrinėdami bylą esant neaiškiam ieškinio faktiniam pagrindui bei neaiškiam dalykui teismai pažeidė **CPK 135 straipsnio** 1 dalies 2, 4 punktus bei **CPK 270 straipsnio** 5 dalį. Atsakovai paaiškino, kad žemės sklypas Nr. 339 dar nuo 2019 m. sausio 23 d. padalintas (pertvarkytas) į žemės sklypą Nr. 1084 ir žemės sklypą Nr. 1085.

Kasaciniame skunde atsakovai taip pat pažymi, kad teismai nepagrįstai ignoravo aplinkybę, jog ieškovai savo reikalavimuose nenurodė asmens, parengusio žemės sklypo Nr. 206 servituto planą, taip pat tikslios prašomo nustatyti žemės sklypui Nr. 206 kelio servituto vietos – posūkio taškų koordinatų LKS-94 sistemoje ir prašomo nustatyti servituto ploto (teritorijos). Teismo sprendimo rezoliucinėje dalyje nenurodytas nustatomo kelio servituto subjektas, t. y. tokios daiktinės teisės turėtojas (turėtojai) bei servituto apimtis – važiuoti transporto priemonėmis ir (ar) eiti pėsčiomis.

Atsakovų vertinimu, bylą išnagrinėję teismai netinkamai aiškino ir taikė Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – **CK**) 4.126 straipsnio 1 dalį, reglamentuojančią servituto nustatymą teismo sprendimu, taip pat nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teismų praktikos tokio pobūdžio byloje. Pažymima, kad bylos nagrinėjimo metu ieškovai nenurodė ir nepateikė jokių įrodymų, patvirtinančių, kad vienintelė galimybė jiems patekti į jų žemės sklypus yra kelio servituto nustatymas atsakovų žemės sklype ir kad nenustačius tokių servitutų ieškovai negalėtų savo bendrų daiktų naudoti pagal paskirtį. Bylos nagrinėjimo metu ieškovai iš esmės pripažino aplinkybę, kad jie nustatyta tvarka nekreipė į gretimų kitų žemės sklypų savininkus dėl susitarimo naudotis jų žemės sklypais ir dėl galimo servituto šiuose žemės sklypuose nustatymo.

Atsakovų vertinimu, teismai taip pat pažeidė **CPK** 178–185 straipsniuose įtvirtintas įrodymų vertinimo taisykles. Pirmosios instancijos teismas ignoravo aplinkybę, kad reali alternatyva (galimybė), nors ji ieškovams ir ne tokia patogi bei naudinga, patekti į jų žemės sklypus nepasinaudojant atsakovų turto, egzistuoja. Be to, pirmosios instancijos teismas, ignoruodamas Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išaiškinimus dėl servituto atlygintinumo ir byloje esančius įrodymus, padarė nepagrįstą išvadą, jog sprendžiant dėl servituto atlygintinumo svarbi aplinkybė yra tai, kad būtent atsakovų iniciatyva buvo atlikti ir įteisinti neteisėti kadastriniai matavimai.

Galiausiai, pažymima, kad bylą išnagrinėję teismai visiškai nepagrįstai prejudiciniais faktais šioje byloje pripažino kitoje administracinėje byloje, kurioje atsakovai nebuvo proceso šalimi, nustatytas aplinkybes. Vilniaus apygardos teismo nagrinėtoje administracinėje byloje **Nr. I-2504-1047/2019** (teismo proceso Nr. 3-61-3-00736-2019-1) atsakovai nedalyvavo.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindų padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliamas tokių teisės klausimų, kurie atitiktų **CPK 346 straipsnio** 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Pažymėtina, kad kasaciniame skunde nepakanka nurodyti tik byloje keliamą teisės klausimą, tačiau yra reikalinga pagrįsti ypatingą jo svarbą vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiami jame nurodomi kasacinio skundo pagrindai dėl jame nurodytų teisės normų pažeidimo ir nukrypimo nuo kasacinio teismo praktikos. Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu **CPK 346 straipsnio**, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakyta priimti (**CPK 350 straipsnio** 2 dalies 3, 4 punktai).

Kasacinį skundą atsisakius priimti, grąžinamas už kasacinį skundą sumokėtas žyminis mokestis (**CPK 87 straipsnio** 1 dalies 3 punktas, 5 dalis).

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,
n u t a r i a :
Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir gražinti jį padavusiam asmeniui.
Gražinti advokatų profesinei bendrijai „Markevičius, Lukoševičius ir partneriai“, juridinio asmens kodas 164235663, 100 Eur (vieno šimto eurų) žyminį mokestį, sumokėtą 2022 m. rugpjūčio 5 d. Luminor banko mokėjimo nurodymu Nr. 838.
Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai Virgilijus Grabinskas

Gediminas Sagatys

Jūratė Varanauskaitė